

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 351/21
6.3.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Јелене Стојилковић, председника већа, Татјане Лемајић и Марије Бошковић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Драган Тодоровић, адвокат из Панчева, ул. Змај Јовина бр. 2, против туженог ЈКП "Хигијена", Панчево, ул. Цара Лазара бр. 5/7, кога заступа Миодраг Милићевић, адвокат из Панчева, улица Димитрија Туцовића бр. 3, уз учешће на страни туженог, умешача Града Панчева, кога заступа Градско правобранилаштво града Панчева, ради накнаде штете, одлучујући о жалби тужиле, изјављеној против пресуде Основног суда у Панчеву П 1675/2019 од 22.09.2020. године, у седници већа одржаној дана 6.3.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Основног суда у Панчеву П 1675/2019 од 22.09.2020. године у ставу првом изреке тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужени ЈКП "Хигијена" Панчево да тужиљи АА на име накнаде нематеријалне и материјалне штете исплати укупан износ од 544.400,00 динара и то:

- на име душевних болова због умањења животне активности износ од 290.000,00 динара,
- за претрпљене физичке болове износ од 160.000,00 динара,
- за претрпљени страх износ од 90.000,00 динара,
- на име издатака за лечење износ од 4.500,00 динара

све са законском затезном каматом почев од 22.09.2020. године па до исплате у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде,

док се у преосталом делу тужбени захтев тужиле којим је тражила да се обавезе тужени да јој на име накнаде нематеријалне штете исплати и то:

- на име душевних болова због умањења животне активности преко досуђеног износа од 290.000,00 динара до траженог износа од 510.000,00 динара, за износ од још 220.000,00 динара

- за претрпљене физичке болове преко досуђеног износа од 160.000,00 динара до траженог износа од 250.000,00 динара, за износ од још 90.000,00 динара,

-на име претрпљеног страха преко досуђеног износа од 90.000,00 динара до траженог износа од 230.000,00 динара, за износ од још 140.000,00 динара, све са законском затезном каматом почев од 22.09.2020. године, као дана пресуђења, па до исплате, **ОДБИЈА** као неоснован.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу другом изреке пресуде Основног суда у Панчеву П 1675/2019 од 22.09.2020. године тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужени ЈКП “Хигијена” да тужиљи АА на име трошкова парничног поступка исплати износ од 216.000,00 динара у року од 15 дана од дана пријема писменог отправака пресуде.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени ЈКП “Хигијена” Панчево да тужиљи АА на име трошкова другостепеног поступка исплати износ од 52.750,00 динара у року од 15 дана од дана пријема писменог отправака пресуде.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог ЈКП “Хигијена” Панчево за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Побијаном пресудом Основног суда у Панчеву П 1675/2019 од 22.09.2020. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиље да се обавезе тужени ЈКП “Хигијена” Панчево да тужиљи исплати на име накнаде нематеријалне и материјалне штете укупан износ од 994.500,00 динара и то на име душевних болова због умањења животне активности (17,5%) износ од 510.000,00 динара, на име претрпљеног физичког бола износ од 250.000,00 динара, на име накнаде за претрпљени страх износ од 230.000,00 динара, на име накнаде штете за издатке за лечење износ од 4.500,00 динара, као и трошкове парничног поступка, а све са законском затезном каматом, као неоснован.

Ставом другим изреке, обавезана је тужиља да туженом на име трошкова поступка исплати износ од 106.125,00 динара.

Против наведене пресуде жалбу је благовремено изјавила тужиља побијајући је због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права. Трошкове другостепеног поступка опредељено је тражила.

Тужени је благовремено доставио одговор на жалбу. Трошкове другостепеног поступка опредељено је тражио.

Испитујући правилност побијане пресуде на основу одредбе члана 386 и 402 Закона о парничном поступку-ЗПП (“Службени гласник РС” број 72/11, 55/14, 87/18 и 18/20), Апелациони суд у Београду је оценио да је жалба тужиље делимично основана.

Приликом доношења побијане пресуде нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка прописане чланом 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку на које повреде другостепени суд пази по службеној дужности.

Супротно жалбеним наводима тужиле побијана пресуда није захваћена ни битном повредом одредаба поступка из члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку с обзиром да је изрека пресуде разумљива, наведени су разлози о битним чињеницама те се правилност утврђеног чињеничног стања и примена материјалног права са сигурношћу може испитати.

Према утврђеном чињеничном стању у првостепеном поступку, тужилца се 22. јануара 2016. године око 15,30 часова враћала са посла, кретала се тротоаром улице ... (раније назив ...), споро и опрезно јер је на тротоару било леда и преко њега снега. На ногама је имала кратке зимске чизмице са великом крампонима и када је стигла на брисани простор између стамбене зграде тзв. “...” и продавнице “...” тј. између кућног броја ..., на удаљености од 5-6 метара од продавнице посматрано из правца града ка ..., оклизнула се и пала на леву страну тела. Пад је био изненадан, те тужилца није успела да се рукама придржи а након пада је осетила несносан бол и мучнину.

Наведеног дана, када је тужилца пала није било падавина, температура се кретала од -1/-8 степени а снег је падао 17.01.2016. године и нападао је у висини од 7,6 цм. Простор тротоара на који је тужилца пала никада није чишћен од снега, леда, чистио се само простор испред улаза у зграду и испред продавнице, а што су радили власници зграде тј. продавнице. На лицу места на удаљености од 20 метара од места где је тужилца пала, налазио се и супруг тужиле који је потом помогао тужилци и заједно су отишли до свог стана у ул. ... који се налази иза угла улице ..., односно на удаљености од око 50 метара од места пада тужиле. Пошто је тужилца осетила јак бол заједно са супругом је отишла у болницу где је извршено снимање, утврђен је прелом левог рамена и лекар специјалиста преписао је терапију и ношење специјалне удлаге за раме, а физикална терапија трајала је до краја јула 2016. године. Специјалну удлагу тужилца је купила 23.01.2016. године за износ од 4.500,00 динара. Тужилца је деснорука, спортом се бави само рекреативно и у време повређивања ишла је на пилатес.

Тротоар на коме је тужилца пала је уз простор катастарске парцеле топ. бр. ..., која се налази у градском блоку. Ова парцела планирана је за грађевинско земљиште јавне намене, ове јавне блоковске површине, а према плану поделе грађевинске парцеле на јавне и остале. На овој парцели се налазе стамбени објекти и зелена површина. У једном делу а између два објекта (стамбене зграде и пословног објекта “...”) зелена површина се граничи са уличном пешачком стазом. У плановима генералне регулације Секретаријата за урбанизам, грађевинске и стамбено-комуналне послове и саобраћај зелена површина је означена као јавна блоковска површина. Катастарска парцела ... КО ... нема утврђен кућни број али се физички налази у улици... до броја ... и уписана је у Лист непокретности број ... као градско грађевинско земљиште у јавној својини. Према планској документацији, парцеле се налазе у обухвату ПГР целина 1-шири центар (круг обилазнице).

Тужени ЈКП “Хигијена” основан је од стране Града Панчева за обављање комуналне делатности у које спада и сакупљање отпада који није опасан, у погледу које делатности је тужени у децембру 2015. године донео Програм пословања за 2016. годину под бројем 7780, на који је Скупштина Града Панчева дала сагласност Закључком бр. П-04-06-16/2015-18 дана 28.12.2015. године. Према програму пословања туженог за 2016. годину, улица ... је предвиђена за чишћење као улица првог

приоритета али само за чишћење пет пешачких прелаза и аутобуског стајалишта. Наведени тротоар према програму пословања није предвиђен за чишћење ни као приоритет друге и треће категорије јер је као друга категорија дат списак других улица а и насеља, а као трећа категорија приоритетно је наведено одношење снега и леда из града и насеља. Тог јануара 2016. године комунална инспекција Града Панчева није издала налог туженом да очисти тротоар у улици ... јер је према изјавама комуналних инспектора који врше надзор на подручју ужег центра града у који спада локација улице ... где се десио пад тужиље све било очишћено. Међутим, чињеницу да је на простору на коме је тужиља пала било снега и леда, да наведени простор није био очишћен, утврђена је на основу исказа тужиље и саслушаних сведока те метеоролошког извештаја за јануар 2016. године за град Панчево.

Према налазу и мишљењу судских вештака медицинске струке произилази, да је тужиља падом на тротоар задобила вишеструки прелом горњег краја леве надлактичне кости са померањем уломака. Повреда се квалификује као тешка телесна повреда. Услед конкретне повређивања код тужиље постоји умањење животне активности од 17,5% због стања вишеделног прелома горњег краја леве надлактичне кости, санираног са помереношћу-дислокацијом фрагмента величине кврге исте надлактичне кости, уз развој мањих дегенеративних промена афицираност зглоба левог рамена као и са заосталим умањењем активне покретљивости тог левог раменог зглоба у средњем степену па све компарирано са здравом страном и нормалним вредностима као и са слабијом грубом мускулаторном снагом стиска леве шаке и хипотрофијом мускулатуре левог рамена и надлактице. Наведено умањење животне активности се испољава у потешкоћама и делом онемогућеном дизању и ношењу тежих и лакших терета, поремећеном и делом онемогућеном прихватању и бацању предмета левом руком, поремећеној сигурности и стабилности код извођења свих дуготрајних и захтевнијих мануелних операција, послова и активности левом руком, потешкоћама приликом упражњавања свих активности спортско-рекреативних садржаја где се значајније користи лева рука, потешкоћама и онемогућеним обављањима свих послова и активности које захтевају подизање леве руке изнад разине очију, потешкоћама приликом упражњавања активности властитог опслуживања као што је лична хигијена, облачење, обување и слично, смањеној рефлексној одбрамбеној реакцији левом руком те телом у целини.

Због задобијене повреде, тужиља је претрпела физичке болове и то болове јаког интензитета у укупном трајању од 3 дана, болове средњег интензитета у наредних 20-25 дана, болове слабог интензитета следећих свеукупно 2,5-3 месеца, привремене болове у будућности, углавном слабог интензитета али могућег понекад и средњег интензитета и ретке учесталости, чија је појавност у пропорционалној зависности од тежине и дужине физичке активности и мануелних послова левом руком, промене времена и друго. За време ношења имобилизације 2 месеца и 10 дана, тужиља није могла да обавља највећи део својих уобичајених животних активности и за време физикалне терапије све до краја лечења наредних 5 месеци именована је по овом основу трпела душевне болове средњег интензитета који су условљени трајним функционалним сметњама а представљају мешавину негативних афеката као што је осећање жалости, туге, мање вредности и слично а условљени су сазнањем тужиље да она у функционалном смислу не поседује иста својства као пре повређивања.

У моменту повређивања, тужиља почиње да трпи примарни страх јаког интензитета јер се неочекивано нашла у ситуацији опасној по телесни интегритет. Овакав страх је трпела око 3 минута док није дошло до делимичног смиривања, узбуђености неуро-вегетативног система који је у директној корелацији са доживљавањем страха. Потом страх слаби у јачини и прелази у секундарни страх који је условљен самом повредом. Имајћи у виду врсту и тежину задобијене повреде, секундарни страх је био јаког интензитета и трајао 3 сата до и за време указивања стручне медицинске помоћи у болници. Потом страх слаби у јачини и преко страха средњег интензитета који је трајао око 3 дана прелази у страх слабог интензитета који се назива бојазан или стрепња, условљена неизвесношћу око исхода лечења и могућих компликација и траје до краја лечења око 7 месеци и претрпљени страх није оставио трајне последице на психички живот тужиље.

Првостепени суд је прво ценећи истакнути приговор недостатка пасивне легитимације правилно закључио да је исти неоснован из разлога што легитимност туженог произилази из делатности за коју је основан да обавља а једна од тих делатности и према Закону о комуналним делатностима је чишћење снега и леда са одређених површина.

Полазећи од потпуно и правилно утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је применом члана 23 Одлуке о улицама, општинским и некатегорисаним путевима (објављен у фебруару 2014. године у броју 5 "Службени лист Града Панчева", а у примени је од 01.03.2014. године), члана 2, 3, 4, 5 и 6 Одлуке о одржавању чистоће и управљање отпадом Града Панчева ("Службени лист Града Панчева" бр. 6 од 14. фебруара 2014. године), закључио да иако је тужиља пала на тротоару који се простире поред простора површине јавне намене, тужена није у обавези да тужиљи накнади штету а ово из разлога што тужена није била у обавези да наведени простор очисти од снега и леда према Програму пословања за 2016. годину који у себи садржи План рада на који је дала сагласност Скупштина Града Панчева којим су предвиђене категорије делатности које тужена обавља и конкретно за послове чишћења снега превиђена је листа улица и приоритет истих за уклањање снега и леда за 2016. годину. Простор на коме је тужиља пала и повредила се а који није предвиђен планом рада туженог, то јест програмом пословања, тужена чисти само под условом да је за то издат налог комуналне инспекције, а како је то прописано одредбом става 2 члана 6 Одлуке о одржавању чистоће и управљању отпадом Града Панчева, те како таквог налога није било јер није постојала пријава ниједног комуналног инспектора то није издат налог за чишћење туженом и тужена није била у обавези да наведени простор очисти без налога, а што даље указује да тужена не може бити одговорна за повреду тужиље и штету коју је тужиља тиме претрпела јер нема узрочно-последичне везе између радње тужене са насталом повредом тужиље.

Међутим, овакав закључак првостепеног суда се не може прихватити као правилан с обзиром да је на потпуно и правилно утврђено чињенично стање првостепени суд погрешно применио материјално право, а ово из следећих разлога.

Према члану 184. Закона о облигационим односима, предузећа и друга правна лица која врше комуналну или другу сличну делатност од општег интереса одговарају за штету ако без оправданог разлога обуставе или нередовно врше своју услугу.

Комуналне делатности, у смислу члана 2. Закона о комуналним делатностима ("Службени гласник РС", бр.88/11 са каснијим изменама), су делатности пружања комуналних услуга од значаја за остварење животних потреба физичких и правних лица код којих је јединица локалне самоуправе дужна да створи услове за обезбеђење одговарајућег квалитета, обима, доступности и континуитета, као и надзор над њиховим вршењем. Комуналне делатности су делатности од општег интереса и између осталог обухватају одржавање улица и путева, одржавање чистоће на површинама јавне намене и одржавање јавних зелених површина. Скупштина јединице локалне самоуправе може као комуналне одредити и друге делатности од локалног интереса и прописати услове и начин њиховог обављања, у складу са ставом 1. овог члана. Сагласно члану 5. истог закона комуналну делатност могу обављати јавно предузеће, привредно друштво, предузетник или други привредни субјект. Чланом 9. истог закона, да поверавање обављања комуналне делатности врши се на основу одлуке скупштине јединице локалне самоуправе о начину обављања комуналне делатности и уговора о поверавању, осим када се оснива јавно предузеће. Чланом 13. истог закона, да скупштина јединице локалне самоуправе одлукама прописује начин обављања комуналне делатности, као и општа и посебна права и обавезе вршилаца комуналне делатности и корисника услуга на својој територији, укључујући и начин плаћања цене комуналне услуге, начин вршења контроле коришћења и наплате комуналне услуге и овлашћења вршиоца комуналне делатности у вршењу контроле и мере које су контролори овлашћени да предузимају. Чланом 14. истог закона, прописано је да вршилац комуналне делатности дужан је да организује свој рад и пословање на начин којим се обезбеђује: 1) трајно и несметано пружање комуналних услуга корисницима под условима и на начин уређен законом, прописима и стандардима донесеним на основу закона; 2) прописани или уговорени обим и квалитет комуналних услуга, који подразумева тачност у погледу рокова, сигурност корисника у добијању услуга и здравствену и хигијенску исправност у складу са позитивним прописима; 3) предузимање мера одржавања, развоја и заштите комуналних објеката, постројења и опреме, који служе за обављање комуналних делатности; 4) развој и унапређење квалитета и врсти комуналних услуга, као и унапређење организације и ефикасности рада.

Одлука о одржавању чистоће и управљање отпадом Града Панчева ("Службени лист Града Панчева" бр. 6 од 14. фебруара 2014. године) у члану 1. прописује да се овом одлуком прописују услови и начин организовања послова у комуналној делатности одржавања чистоће и управљања отпадом на територији града Панчева, као и услови пружања и коришћења ове комуналне услуге, а нарочито:- услови за одржавање чистоће и управљање отпадом, којима се обезбеђује потребан обим, врста и квалитет услуге;- права и обавезе Јавно комуналног предузећа или другог правног лица и права и обавезе корисника услуге;- начин обезбеђивања континуитета у одржавању чистоће и управљања отпадом;- начин пружања услуга одржавања чистоће и управљања отпадом у случају наступања ванредних околности;- одржавање депоније. Одржавање чистоће на површинама јавне намене и управљање комуналним отпадом је комунална делатност од општег интереса. Чланом 2. да комунална делатност је делатност пружања комуналних услуга од значаја за остварење животних потреба физичких и правних лица код којих је јединица локалне самоуправе дужна да створи услове за обезбеђење одговарајућег квалитета, обима, доступности и континуитета, као

и надзор над њиховим вршењем. Чланом 3. да послове одржавања чистоће на површинама јавне намене обавља Јавно комунално предузеће у складу са законом, Уредбом о начину и условима за отпочињање обављања комуналних делатности и овом одлуком. Чланом 5. да чишћење и одношење снега и леда са уређених стајалишта, скверова, тргова, стаза, пешачких пролаза, паркинга, интегрисаних улица и пешачких улица врши Јавно комунално предузеће. Чланом 6. да одржавање чистоће на површинама јавне намене врши се у складу са Планом рада (у даљем тексту План Јавног комуналног предузећа), уз сагласност Градског већа. Све површине које нису обухваћене планом из претходног става чисте се по налогу Комуналне инспекције.

Наиме, изворни делокруг јединице локалне самоуправе односи се, између осталог, и на обавезу да преко својих органа уређује и обезбеђује обављање и развој комуналних делатности и обезбеђује организационе, материјалне и друге услове за њихово обављање, услед чега оснива комунална и јавна предузећа, установе и организације утврђене статутом и врши надзор над њиховим радом, према Закону о комуналним делатностима. Надзор над радом јавних комуналних предузећа и других предузећа која обављају комуналне делатности врши управа јединице локалне самоуправе, а послове инспекцијског надзора комунални инспектор у смислу закона о комуналним делатностима.

Тужени ЈКП “Хигијена”, основан је од стране Града Панчева за обављање комуналне делатности у које спада и сакупљање отпада који није опасан, у погледу које делатности је тужени у децембру 2015. године донео Програм пословања за 2016. годину под бројем 7780, на који је Скупштина Града Панчева дала сагласност дана 28.12.2015. године. Значи, тужени је јавно предузеће основано ради обављања делатности од опшег интереса-услуге од јавног интереса између осталог и за чишћење и одношење снега и леда са уређених стајалишта, скверова, тргова, стаза, пешачких пролаза, паркинга, интегрисаних улица и пешачких улица.

Цитирана законска регулатива указује на то да је делатност туженог вршење комуналних услуга и иста упућује на примену одредбу чл. 184. ЗОО, која прописује одговорност у вези са вршењем послова од општег интереса. Наведеном одредбом је предвиђен посебан случај одговорности за који је карактеристично да је неко скривио неку неправилност али да из те неправилности још не настаје штета већ само положај подобан за настанак штете. Штета ће настати из неког другог независног узрока али она не би настала да не постоји скривљени догађај.

По ставу Апелационог суда, а имајући у виду цитиране одредбе законске регулативе, Планом рада Јавно комуналног предузећа којим се одређују површине јавне намене са којих ће тужени уклањати снег и лед, као правним актом мање снаге, не може се смањивати обавеза прописана правним актом веће правне снаге тј. Законом о комуналним делатностима и Одлуком о одржавању чистоће и управљање отпадом Града Панчева. Из наведеног следи, да је тужени, као комунално предузеће, које врши делатност чишћења и одношење снега и леда са уређених стајалишта, скверова, тргова, стаза, пешачких пролаза, паркинга, интегрисаних улица и пешачких улица био у обавези да очисти снег и лед са тротоара поред простора површине јавне намене, на ком је тужила пала и задобила тешку телесну повреду, без обзира да ли је та површина јавне намене била садржана у Плану рада туженог (Програму пословања за 2016.

годину).

Чињенице да је на тротоару, који се простире поред површине јавне намене, било снега и леда, да је тужиља пала иако је имала зимске чизме са крампонима и кретала се опрезно, првостепени суд је правилно утврдио из исказа тужиље и саслушаних сведока, које је, пошто их је оценио, као истините прихватио. Таквом утврђењу чињенице да је било поледице, при чему је и правилно цењен метеоролошки извештај за јануар 2016. године за град Панчево, није супротстављен други доказ којим би исказ тужиље и сведока на релевантан начин био доведен у сумњу. У ситуацији у којој се утврђењу наведене чињенице не може са успехом приговарати, тужени је у циљу ослобођења од одговорности био дужан предочити доказ из кога би се могло закључити да је у конкретном случају предузео све радње како би организовао свој рад и пословање на начин којим се обезбеђује трајно и несметано пружање комуналних услуга корисницима под условима и на начин уређен законом јер вршилац комуналне делатности не може ускратити комуналну услугу кориснику, осим у случају прописаном законом. Пропуст туженог да изврши радње, односно послове који су му поверени у јавном интересу односно да подлогу којом се корисници услуга крећу учини безбедном, да чисти снег и лед са јавних површина, а што је тужени у конкретном случају пропустио да учини, то је у обавези да према одредби члана 184. ЗОО надокнади штету тужиљи која је критичном приликом у складу са временским условима носила адекватну обућу и кретала се опрезно с обзиром да је штета коју је тужиља претрпела у узрочно последичном односу са падом узрокованим снегом и ледом који се налазио на јавној површини.

Полазећи од правилно и потпуно утврђеног чињеничног стања у првостепеном поступку, да је тужиља задобила вишеструки прелом горњег краја леве надлактице са померањем уломака, која повреда се квалификује као тешка телесна повреда, услед чега код тужиље постоји умањење животне активности од 17,5%, да је због задобијене повреде претрпела физичке болове јаког интензитета у укупном трајању од 3 дана, болове средњег интензитета у наредних 20-25 дана, болове слабог интензитета следећих свеукупно 2,5-3 месеца, привремене болове у будућности, углавном слабог интензитета али могућег понекад и средњег интензитета и ретке учесталости, чија је појавност у пропорционалној зависности од тежине и дужине физичке активности и мануелних послова левом руком, промене времена и друго, те да је у моменту повређивања тужиља почела да трпи примарни страх јаког интензитета око 3 минута док није дошло до делимичног смиривања, узбуђености неуро-вегетативног система који је у директној корелацији са доживљавањем страха, потом страх слаби у јачини и прелази у секундарни страх који је условљен самом повредом и трајао 3 сата до и за време указивања стручне медицинске помоћи у болници, потом страх слаби у јачини и преко страха средњег интензитета који је трајао око 3 дана прелази у страх слабог интензитета који се назива бојазан или стрепња, условљена неизвесношћу око исхода лечења и могућих компликација и траје до краја лечења око 7 месеци, то је тужени у обавези да тужиљи накнади нематеријалну штету на име душевних болова због умањења животне активности, претрпљених физичких болова и страха. Полазећи од критеријума прописаних одредбом члана 200. ЗОО, ценећи обим умањења животне активности тужиље, врсту, јачину и дужину трајања физичких болова и страха које је претрпела тужиља, другостепени суд је имао у виду да новчана свота која се досуђује на име накнаде нематеријалне штете, односно њена висина утврђује се сходно члану

232. Закона о парничном поступку, али слободна оцена суда у одлучивању приликом утврђивања висине новчане накнаде није неограничена, већ се суд мора руководити основним принципима код одмеравања накнаде штете, при чему посебно мора имати у виду да се накнадом не погодује тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом, полазећи од критеријума који утичу на висину накнаде (члан 200. ЗОО), као и од начела правичности, примерености и солидарности. По оцени другостепеног суда, правилно су у првостепеном поступку утврђене околности конкретног случаја везане за врсту и тежину задобијене повреде критичном приликом као и интензитет претрпљеног физичког бола и страха код тужиле као и проценат умањене животне активности. По налажењу другостепеног суда са разлога напред изнетих правична накнада нематеријалне штете тужилци за душевне болове због описаног умањења животне активности од 17,5% чини износ од 290.000,00 динара, за претрпљене физичке болове ценећи јачину болова и њихово трајање износ од 160.000,00 динара и за претрпљени страх ценећи јачину страха и његово трајање износ од 90.000,00 динара, са законском затезном каматом сагласно члану 277 Закона о облигационим односима од дана пресуђења па до исплате. У преосталом делу, тужбени захтев је превисоко постављен и досуђивање накнаде нематеријалне штете у траженим износима не би било у складу са циљем коме служи та накнада и погодовало би се тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом из ког разлога је у преосталом делу тужбени захтев име накнаде нематеријалне штете на име душевних болова због умањења животне активности преко досуђеног износа од 290.000,00 динара до траженог износа од 510.000,00 динара за износ од још 220.000,00 динара, за претрпљене физичке болове преко досуђеног износа од 160.000,00 динара до траженог износа од 250.000,00 динара за износ од још 90.000,00 динара и на име претрпљеног страха преко досуђеног износа од 90.000,00 динара до траженог износа од 230.000,00 динара за износ од још 140.000,00 динара, одбијен као неоснован. Наиме, накнада нематеријалне штете представља сатисфакцију (задовољење) којом се ублажавају поремећаји у духовној (психичкој) сфери оштећеног. Она није цена штете која се трпи и не представља супституцију имовинских вредности уместо личних добара. Новцем као општим мерилем вредности оштећеном се омогућује да прибави себи извесну пријатност и задовољство у најширем смислу речи тако да се у његов психички живот унесе један позитиван елемент насупрот штети који трпи.

Имајући у виду појам материјалне штете дефинисан одредбом члана 155. Закона о облигационим односима, као умањење нечије имовине тј. обична штета, сагласно одредби члан 185. Закона о облигационим односима, тужени као одговорно лице дужан је и да успоставити стање које је било пре него што је штета настала односно исти је у обавези да тужилци накнади и материјалну штету у износу од 4.500,00 динара на име куповине специјалне удлаге дана 23.01.2016. године. Како се ради о новчаној штети, иста се надокнађује у износу у коме је настала, а тужилца за овај вид штете у складу са одредбом члана 186. Закона о облигационим односима којом је прописано да обавеза накнаде штете доспева од тренутка настанка штете, има право на камату од дана када је њена имовина умањена исплатом наведеног трошка, а што у конкретном случају значи од дана плаћања према издатом рачуну, међутим како је тужилца камату определила од дана пресуђења, то је другостепени суд крећући се у границама постављеног тужбеног захтева тужилци на износ накнаде материјалне штете признао законску затезну камату почев од 22.09.2020. године па до исплате.

Приликом одлучивања о основаности жалбе, другостепени суд је ценио остале наводе које је тужила истакла у жалби, али их будући да не могу довести до другачије, за тужилу повољније одлуке у овом поступку није посебно образлагао, сагласно одредби члана 396 став 1 и 2 Закона о парничном поступку.

Како је преиначена одлука против које је изјављен правни лек, а ово преиначење је од утицаја на одлуку о трошковима поступка то је преиначено и решење садржано у ставу другом изреке побијане пресуде. Применом члана 150, 153, 154 и 163 Закона о парничном поступку, тужили су за радње које су биле нужне и оправдане за вођење поступку сходно успеху у спору, досуђени трошкови на име састава тужбе и једног образложеног поднеска по 9.000,00 динара, за приступ на седам одржаних рочишта по 10.500,00 динара, за приступ на два неодржана рочишта по 6.000,00 динара, састав жалбе од 21.12.2018. године износ од 18.000,00 динара, трошкове вештачења у износу од 25.000,00 динара, што са трошковима таксе на тужбу и пресуду у износу од по 34.750,00 динара, укупно чини износ од 216.000,00 динара, одмерено сагласно Тарифи о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката и Таксеној тарифе важећим у време пресуђења

Имајући у виду да је тужила делимично успела у поступку по жалби, то је суд обавезао туженог да тужили накнади трошкове другостепеног поступка на име састава жалбе износ од 18.000,00 динара и судске таксе на жалбу у износу од 34.750,00 динара, односно све укупно 52.750,00 динара према успеху тужиле у другостепеном поступку применом одредбе члана 165 Закона о парничном поступку, те је одлучено као у ставу трећем изреке ове пресуде.

Како одговор туженог на жалбу тужиле не представља нужан и оправдан трошак, то је сходно одредби члана 165 Закона о парничном поступку, донета је одлука као у ставу четвртом изреке ове пресуде.

Из изнетих разлога, применом одредбе чланова 394 тачка 4 и 401 тачка 2 Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" број 72/11...18/20), одлучено је као у изреци ове пресуде.

**Председник већа-судија
Јелена Стојиљковић с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић